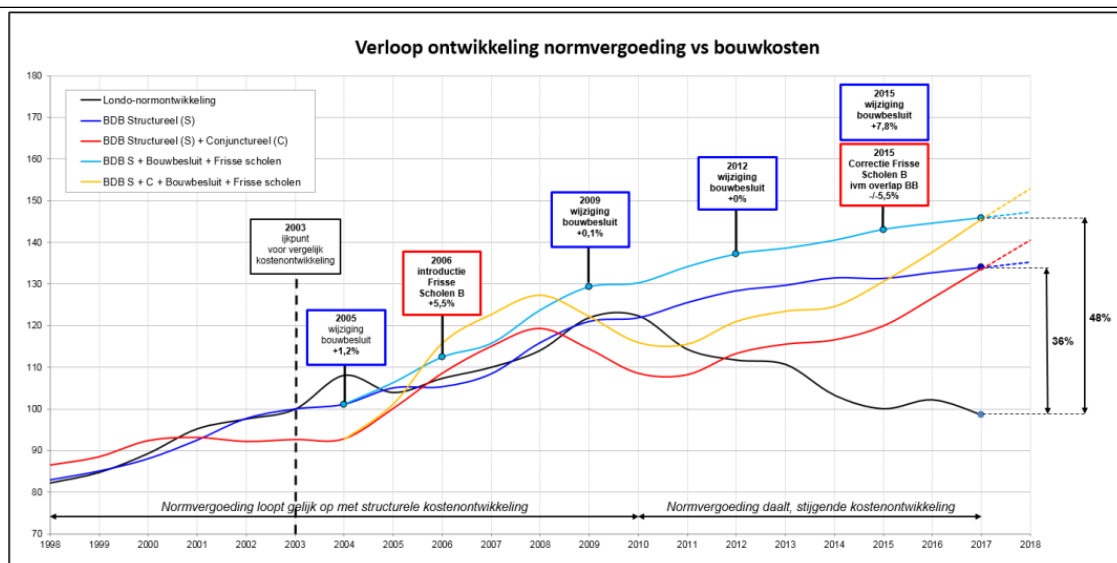

Schriftelijke vragen aan het college (op basis van artikel 16 of artikel 55 Reglement van Orde)

Datum: 24 nov. 2025
Zaaknummer: 1243521
Steller van de vragen: Christiaan de Ruijter
Politieke partij: SGP
Onderwerp: Raadsvoorstel verhoging kwaliteit schoolgebouwen
Portefeuillehouder: Harmen Akkerman
Behandelend ambtenaar: Wilton Christiaanse en Anne Duine
Toelichting: Bij het doornemen van het raadsvoorstel incl. de bijlages komen vragen op die we graag beantwoord zien voor de commissievergadering van 4 dec.
Vraag 1: Pagina 1 onderaan geeft aan dat de oorspronkelijke kostenindicatie onvoldoende is. Vragen: – hoe was dat in het verleden? Voldeden de normbedragen wel/ niet en waarom? – ervaringen in Roosendaal en 's Hertogenbosch worden genoemd. Hoe zijn de ervaringen en/of verkenningen bij gemeentes in de regio met bijv. een vergelijkbare grondslag en funderingswijze? Antwoord 1: <i>Deze discrepantie is er helaas al jaren. Zie onderstaande grafiek over de periode tot 2018, op basis van data vanuit het Bureau Documentatie Bouwadviezen (BDB). In de periode na 2018 is dit deels hersteld, maar onvoldoende.</i>

Vanuit de regio is Rotterdam een goed voorbeeld. Zie onderstaande tekst in het IHP (blz 105).

“De normbedragen zijn standaardbedragen, die voldoende zouden moeten zijn om een project volgens wettelijke eisen (Bouwbesluit) uit te voeren. In de praktijk is er al jaren een groot verschil tussen de normbedragen en de daadwerkelijke realisatiekosten. In Rotterdam zijn de normbedragen verhoogd om een extra kwaliteit in het binnenklimaat te kunnen realiseren.” ... “De jaarlijkse indexeringen van de VNG lopen achter op deze ontwikkelingen, waardoor het verschil tussen de normbedragen en praktijk is opgelopen tot ongeveer 20%.”

De achterblijvende indexering en onvoldoende aansluiting op daadwerkelijke kosten voor het realiseren van een duurzaam en toekomstbestendig gebouw, beperkt de mogelijkheid om projecten uit te voeren volgens de gewenste kwaliteitsstandaard. Dit verklaart waarom gemeenten eigen normen hanteren. Dichter bij huis, in Hardinxveld-Giessendam, wordt een hogere norm van afgerond 113% gehanteerd (IHP Hardinxveld-Giessendam, 2025, paragraaf 8.3, p. 23).

Vraag 2: Bij de terminologie wordt zowel BENG als ENG genoemd. Graag een nadere toelichting hoe de verhoudingen liggen tussen BBL (wettelijke basis Besluit Bouwwerken Leefomgeving), BENG en ENG in bijv. investeringslasten en lagere jaarkosten voor energie.

Antwoord 2: *BENG is onderdeel van het BBL. Het verschil tussen BENG en ENG is dat het gebouw gebonden energie over een jaar gezien volledig wordt gecompenseerd door opwekking van het gebouw. Bij BENG is er nog een deel wat niet wordt gecompenseerd.*

De impact op de investeringslasten is weergegeven in de tabel in bijlage 1 van het raadsvoorstel (ca. 131 tot 107 euro per m²). Er is naast een toename in investeringskosten ook (op basis van ervaringen en berekeningen van HEVO) een toename in onderhoudskosten (er worden meer installaties toegepast). ‘Kosten gemeente’ refereert

ook aan deze tabel. De meerkosten voor ENG worden dus ook door de gemeente betaald in de 8,5% procent

Vraag 3:

Is ENG haalbaar zonder zonnepanelen of wel zonder de genoemde risico's voor teruglevering?

Antwoord 3: ENG is niet volledig haalbaar zonder zonnepanelen. Het is wel van belang dat in projecten wordt gestart met het zo energiezuinig mogelijk maken van het pand voordat de oplossing wordt gezocht in zonnepanelen. In projecten zelf zal nader onderzocht moeten worden hoe invulling wordt gegeven aan deze eis en hoe wordt omgegaan met zonnepanelen in het licht van de salderingsregeling. Een voorbeeld is dat nu in projecten wordt gekeken naar de opslag van energie.

Vraag 4: Pagina 4 van het voorstel beschrijft bij kanttekening 1.1 bij duurzaamheid: energieneutraal, flexibel, gezond (frisse school) en deels circulair, klimaatadaptief en natuurinclusief.

Hoe worden de laatste 3 genoemde punten ingevuld?

Antwoord 4: er is rekening gehouden met een opslag voor groen beton, een wadi en nestelvoorzieningen en ecologische beplanting.

Vraag 5: Betreft Bijlage 2. Deze tabel vraag wat nadere uitleg.

Bijv.:

- wat is BMR?
- wat wordt bedoeld met BMR zonder 350 m² startbedrag
- is startbedrag verordening de eerdergenoemde VNG-norm?
- waarom bij 200 leerlingen afwijkende % opslag bij norm en HEVO

Antwoord 5: RMB staat voor ruimtebehoefte, dit is een genormeerde berekening. Op basis van deze genormeerde berekening kun je volgens de verordening ook de VNG normbekostiging berekenen. Daarbij is rekening gehouden met een startbedrag voor een vaste voet van 350m². Het startbedrag en het bedrag per m² vormen samen de totale VNG norm. Er is een afwijking bij 200 leerlingen omdat HEVO niet rekent met een startbedrag maar simpelweg met één bedrag per m². HEVO geeft aan dat dit te maken heeft met dat HEVO voor een school van 200 leerlingen ook nog rekent met een éénlaags schoolgebouw, en pas vanaf 300 leerlingen met tweelaags. Dit werkt kostenverhogend.

Vraag 6: Betreft Bijlage 2. Wat biedt Kwaliteitskader Ruimte OK meer dan de HEVO uitgangspunten met ENG, Frisse school etc.?

Antwoord 6: Deze norm gaat op veel aspecten verder. Op zowel Frisse Scholen onderdelen (bijvoorbeeld ruimtevolumen) alsmede op ruimtelijk functionele aspecten

(bijvoorbeeld meer speling tussen bruto en netto m2's) zijn er kostenverhogende kwaliteitseisen. HEVO heeft in het kwaliteitsadvies een optimum beoogd te formuleren tussen prijs en kwaliteit.